

»følger efter« end »fører an« og egentlig er Modstandere af enhver Forandring, saa maa enhver, der forsøger noget nyt, være forberedt paa Spot og skarp Kritik. Det fik vi ogsaa nok af; men selv om det ofte var ubehageligt, hjalp det den Sag vi kæmpede for, idet de foreliggende Spørgsmaal blev offentligt diskuterede. Mange af de Reformere, som vi høstede Latter og Spot for, da vi fremkom med dem, er nu Lov, og andre anses som passende Emner for praktisk Politik. Nogle af os begynder at tro, at Kvindeforeningerne snart vil være overflødige, og at de humane Anskuelser om kort Tid vil have gennemsyret Samfundet saa grundigt, at Foreninger af begge Køn er enige om at føre dem frem.

Afholdssagen er et af de vigtigste Spørgsmaal, hvorpaa Kvindestemmeretten har havt stor Indflydelse. Kvinder har ikke enstemmigt holdt paa denne Reform; havde de gjort det, vilde de sammen med de mange Mænd, som stemmer for Afholdssagen, have fejlet al Brændevinshandel ud af Verden. Dog er Forstaaelsen af Afholdssagen Betydning vokset uhyre meget, siden Kvinderne fik Stemmeret. En lokal Afstemning foretages hvert 3. Aar, hvor følgende 3 Spørgsmaal stilles til Vælgerne:

- 1) Skal Spiritus-Handelen fortsættes?
- 2) Skal Distriktets Udskænkningsteder indskrænkes?
- 3) Skal der gives nogen ny Udskænkningstilladelse?

Paa Lovgivningens Omraade gentager jeg, hvad jeg tidligere har sagt, at vi har ingen Revolution haft. Vort Parlament kan ikke siges at være blevet en Forsamling af Mænd, som kun bevæges af de ædleste og reneste Motiver; der er stadig Mænd blandt vore Lovgivere, hvis Ord og Handlinger man kan beklage, og det kan ikke undgaas: de er jo Repræsentanter fra Folket. Lige til det Øjeblik kommer, hvor alle N. Z.'s Mænd og Kvinder er oprigtigt besjælet af den højeste Idealitet, vil der altid findes dem i vort Parlament, som indtager et lavt Standpunkt; men der er dog sket Fremskridt. Efter at Kvinder er blevet Vælgere, bliver deres Meninger behandlet med Respekt; Mænd lytter til og lader sig paavirke af deres Anskuelser i langt højere Grad end før. Det foragtelige Spørgsmaal »hvad forstaar Kvinderne sig paa sligt?« høres ikke mere,

og Kvinderne har gennem deres større borgerlige Frihed i høj Grad hævet Samfundets moralske og humane Standpunkt. Vor Lovgivning bringer tydeligt Bevis herpaa: Kønnenes Ligestilling er vedtaget, og Betingelser for Skilsmisse er ens for begge Køn. Selvom nogen materiel Skade ikke kan bevises, kan en Kvinde nu faa Oprejsning for Bagtalelse. Kvinder kan blive Sagførere. Lovlig Skilsmisse fra uværdige Mænd kan opnaas uden Udgift. Loven forhindrer Manden i at borttestamentere sin Ejendom uden paa passende Maade at sørge for Hustru og Børn. Loven sikrer gamle Fattige af begge Køn Alderdomsunderstøttelse; gamle Ægtefolk med eget Hjem kan faa en samlet Pension af 14 sh. om Ugen. En Lov er vedtaget om at bygge Asyl for Fordrukne; et er allerede i Brug, et andet under Opførelse. Sundhedstilstanden baade blandt Arbejdersker og Umyndige af begge Køn er blevet omhyggeligt beskyttet; deres Arbejdstid og deres reglementerede lønnede Fridage er blevet ordnet. Man har sikret Lærlinge en bestemt Løn, og Arbejdsgivernes Forpligtelse til at betale Ulykkesforsikring er blevet ordnet meget fordelagtig for Arbejderne.

Ved to af vore Love anerkendes Princippet om Ægtefællers Formuefællesskab, og Moralen er blevet hævet ved Forandringer i Kriminalloven. Der er nu Love, som ordner Børns Adoption og forebygger Misbrug af Plejeforhold. Love har forbedret vore Ekspeditricers Vilkaar, bedre Metoder er indført i Arbejdsskolerne, Arbejdsanvisningskontorerne er under Kontrol osv. osv.

I 1902 vedtoges Lov om Oprettelse af tekniske Skoler hele Landet over, Lov mod Opiumshandel og i Fjor Lov mod unge Menneskers Tobaksrygning.

Jeg vil ikke indestaa for, at ovenstaaende Liste indeholder alle de Love, der er vedtaget siden Kvindernes Frigørelse, eller alle de Forbedringer i Kvinders og Børns Stilling, som er ved at blive Love, men den angiver den Retning, som Lovgivningen i N. Z. har taget. Der er mange andre Forhold, der angaar Samfundslivet, som jeg ved er blevet optaget i vore Lovbøger, som f. Eks. Loven om Voldgift og Mægling ved industrielle Konflikter, Loven om Afskaffelse af Gældsarrest og mange andre, som ikke behøver at nævnes.